

Til lovforslag nr. L 100. Betænkning afgivet af Miljø- og Planlægningsudvalget den 13. december 1989

Betænkning

over

Forslag til lov om afgift af affald og råstoffer

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til miljøministeren, som denne har besvaret dels skriftligt og dels i samråd. Nogle af disse spørgsmål og besvarelsener heraf er tillige optrykt som bilag til nærværende betænkning.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige henvendelser fra:

Advokatfirmaet B. Helmer Nielsen,
Danske Vognmænd,
Hare, Niels Jørgen, advokat,
Kommunernes Landsforening og
Reno Sam, Affaldsselskabssamarbejde i
Danmark.

Der er af et flertal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis, Venstres, Fremskridtspartiets, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *andet mindretal* (Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) kan ikke medvirke til lovforslagets vedtagelse. Mindretallet gav ved 1. behandling tilsagn om at ville indgå i en fordomsfri drøftelse af det foreliggende lovforslag. Men mindretallet måtte, til trods for ministerens ofte gentagne ord om ønskeligheden af brede forslag, konstate-

re, at ministeren ikke på noget tidspunkt viste tegn på interesse for en sådan drøftelse. Det er mindretallets klare indtryk, at manglen på forhandlingslyst havde en nøje sammenhæng med, at ministeren havde besluttet sig for at gennemføre denne miljølovgivning med Fremskridtspartiets stemmer.

Mindretallet har måttet konstatere, at ministeren ikke vil give tilsagn om en øget tilbageførsel af økonomiske midler til decentrale initiativer. Det har heller ikke været muligt at opnå ministerens tilsagn om, at der kunne ydes støtte til anlægsudgifter i kommunerne med det formål at øge affaldssorteringen og derved nedbringe affaldsmængden.

Ethvert forsøg på at ændre lovens sigte fra at være rent fiskalt til også at have et miljøpolitisk indhold er blevet afvist.

Et *tredje mindretal* (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) kan ligeledes ikke medvirke til lovforslagets vedtagelse.

Mindretallet er tilhænger af lovforslagets afsnit om afgift på affald. Mindretallet er derimod imod lovforslagets afsnit om råstofafgift. Efter mindretallets opfattelse vil råstofafgiften pålægge såvel byggeriet som eksempelvis cementindustrien en øget byrde. Denne samlede nye belastning af erhvervene finder CD ikke forsvarligt på nuværende tidspunkt. Derfor vil partiet undlade at stemme ved lovforslagets 3. behandling.

-LF9

Ændringsforslag

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

Af et flertal (S, SF og CD):

Til § 36

Til § 38

1) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 2. §§ 9-12 træder dog i kraft 1. marts 1990.«

4) I paragraffen ændres »Følgende lovbestemmelser ophæves« til: »Følgende lovbestemmelser ophæves med virkning fra 1. marts 1990«.

Til § 37

2) I *stk. 1* ændres »der er registreringspligtige efter denne lov« til: »der er registreringspligtige efter denne lovs kapitel 1«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget tilsigter at give kommuner og private den fornødne omstillingstid.

3) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 2. Virksomheder, der er registreringspligtige efter denne lovs kapitel 2, og som ikke allerede er registreret hos toldvæsenet efter reglerne i § 38, skal anmelde sig til registrering hos toldvæsenet senest den 1. marts 1990.«

Til nr. 2-4

Ændringsforslagene er konsekvensændringer af ændringsforslag nr. 1.

*Ahlmann-Ohlsen (KF) fmd. Ole Bernt Henriksen (KF) Rønholt (KF)**Svend Erik Hovmand (V) Hanne Severinsen (V) Aage Brusgaard (FP)**Marianne Jelved (RV) Duetoft (CD) Glønborg (KRF) Helen Beim (S)**Dorte Bennedsen (S) Erik Holst (S) Helge Mortensen (S) Henning Nielsen (S)**Trøjborg (S) Margrete Auken (SF) nfm. Leif Hermann (SF)*

Nogle af udvalgets spørgsmål til miljøministeren og dennes besvarelse heraf

Spørgsmål 7:

Hvilke foranstaltninger er der truffet med henblik på, at affaldsafgiften kan få virkning allerede fra 1. januar 1990 for fyldpladser? Vil der i den forbindelse blive givet de fornødne dispensationer?

Svar:

Som nævnt i besvarelsen af spørgsmål 6 har Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 118 af 23. februar 1989 udvidet begrebet »kommunale renovationsordninger«, således at disse pr. 1. januar 1990 omfatter en kommunes anvisning af bortskaftelsesmulighed. En række virksomheder – herunder fyldpladser – vil følgelig blive registreringspligtige.

I det omfang der på disse virksomheder ikke forefindes en godkendt vægt, er Direktoratet for Toldvæsenet indstillet på at dispensere fra kravet om etablering af vægt pr. 1. januar 1990 i samme omfang som ved affaldsafgiftens indførelse i 1986.

I praksis vil afgiften for dispensationsperioden følgelig typisk blive opgjort på basis af et skøn over den tilførte affaldsmængde.

Det kan i øvrigt oplyses, at Direktoratet for Toldvæsenet i løbet af få dage vil udsende en cirkulæreskrivelse til samtlige kommuner. Skrivelsen vil indeholde en orientering om anvisningspligten m.v. i henhold til affaldsbortskaftelsesbekendtgørelsen. Endvidere vil kommunen på begæring fra toldkamrene blive bedt om at oplyse navn og adresse på de »nye« fyldpladser.

Endelig vil toldkamrene blive bedt om at udsende en meddelelse til de registreringspligtige fyldpladser.

Spørgsmål 10:

Påtænkes lovforslaget senere indarbejdet sammen med de øvrige miljøafgifter?

Svar:

De eksisterende miljøafgifter (vedrørende CFC, engangsservice, detailsalgsemballage samt mindre bekæmpelsesmiddelbeholdere) samt en batteriafgift har ikke sammenhæng med FFL 1990.

Det har kun råstof- og affaldsafgifterne, hvilket er baggrunden for, at de nu gennemføres særskilt.

Da man fra brancheside har ønsket tid til en grundigere drøftelse af spørgsmålet om en batteriafgift, vil de første måneder af det nye år blive brugt til en nøjere gennemgang.

På baggrund af disse drøftelser vil der blive taget stilling til batteriafgiften. En sammenkrivning af de eksisterende miljøafgifter vil ligeledes blive overvejet til den tid.

Spørgsmål 11:

Hvor stort et provenu vil ministeren tilbageføre til kommunerne?

Svar:

Det er ikke muligt at angive et samlet beløb. Som eksempel på større områder kan nævnes genanvendelsesområdet, hvor omkring halvdelen af provenuet vil blive tilbageført til kommunerne i form af tilskud.

Spørgsmål 12:

Vil Miljøministeriet blive kompenseret ved et mindre provenu end forudsat i lovforslaget?

Svar:

Miljøministeriet og Finansministeriet har sammen udarbejdet en budgetanalyse af den fremtidige budgetstyring på Miljøministeriets område.

Af den fremgår det, at ændringer i afgiftsprovenuet fra og med 1990 ikke umiddelbart skal

ledsages af ændringer i Miljøministeriets rammer.

Der vil således herefter – i finansårets løb – som hovedregel ikke være nogen sammenhæng mellem udgifter og de indtægter, der optages på indtægtsbudgettet.

Der kan dog blive tale om at foretage modsvarende korrektioner af totalrammens/budgetteringsrammernes størrelse, således at øgede afgifter medfører øgede rammer. Dette må ske efter forudgående forhandlinger mellem Miljø- og Finansministerierne.

Spørgsmål 16:

Vil ministeren iværksætte egentlige kildesorteringsordninger?

Svar:

Den 1. december fremsendte jeg min handlingsplan for øget genanvendelse 1990–1992. I planen er der lagt vægt på en markant indsats med indsamling af de komposterbare dele og de materialegenanvendelige dele af dagrenovationen.

Der afsættes i planen over 100 mio. kr. til udviklingsarbejde og anlægsinvesteringer i grønne systemer, således at ½ mio. husstande ved periodens slutning forventes at kildesortere deres affald.

Endvidere forventer jeg en kraftig udbygning af kildeindsamlingen af returpapir fra erhvervsvirksomheder, således at papirfabrikkerens stigende returpapirbehov kan honoreres. I løbet af 1991 bør der gøres status over de indsamlede mængder returpapir. Såfremt den indsamlede mængde ikke er nået op på et tilfredsstillende niveau, må den obligatoriske indsamling udvides til også at omfatte private kontorer og industri.

Spørgsmål 17:

Bliver kommunerne kompenseret for ekstraudgifter i forbindelse med lovforslagets forhøjede affaldsafgift?

Svar:

Ja, det fremgår af lovbemærkningerne, at kommuner og amter kompenseres for merudgifter, som skønnes at udgøre henholdsvis ca. 3,5 mio. og 3 mio. kr. om året.

Spørgsmål 21:

Er de 20 mio. kr. til en kompensationsordning til genanvendelsesvirksomheder nok til, at disse i praksis kan friholdes for afgiftstigninger?

Svar:

Affaldsafgiften blev i sin tid gennemført med det formål at øge incitamentet til genanvendelse gennem en fordyrelse af traditionel affaldsbehandling, hvilket forstærkes af den foreslåede forhøjelse.

Genanvendelige materialer og produkter fremkommer ved en frasortering af uønsket materiale, hvorfor der typisk vil være større mængder restprodukter i forbindelse med returmaterialebaseret produktion end ved produktion baseret på primære råvarer.

De genanvendelsesvirksomheder, der producerer halvfabrikata og færdigvarer, konkurrerer med alternative produkter, hvis prisfastsættelse sker efter almindelige regler om udbud og efterspørgsel. Der kan ikke ske en overvæltning af den forøgede omkostning til affaldsbortskaffelse for så vidt angår returmaterialebaseret produktion med deraf følgende reduceret konkurrenceevne eller fjernelse af det økonomiske grundlag for en sådan produktion.

Dette kan f.eks. være tilfældet ved genanvendelse af landbrugsplast.

Der er således en risiko for, at visse af disse virksomheder kan komme i vanskeligheder som følge af en forhøjet affaldsafgift.

Der bør derfor gives disse virksomheder mulighed for afgiftskompensation efter en konkret vurdering af virksomhedens produktion og dennes konkurrencemæssige stilling, herunder forholdet mellem afgiftsforøgelsen og virksomhedens bruttoavance.

Det vurderes efter et skøn, at den årlige kompensationsramme vil være i størrelsesordenen op til 20 mio. kr.

Anvendelse af denne model vil muliggøre en standardiseret sagsbehandling fastlagt i et aktstykke med deraf følgende lavere krav til forøgelse af personaleresourcer. Såfremt der måtte vise sig behov for at justere det ovennævnte skøn, vil dette kunne ske via det ovennævnte aktstykke.